

Sammanfattning av olycksundersökning Drunkning-tillbud Tillbud vid damm

Sammanfattning av händelsen

En ung pojke, 3 år, är på en handelsträdgård med sin mamma. Pojken lämnades utan uppsikt och ramlade ned i en bevattningsdamm på området. Den kommunala räddningstjänsten larmades och plockade upp pojken med hjälp av vattendykare. Enligt rapporten fick pojken inga bestående men.

Innehåll i undersökning (undersökningens djup)

Utredningen är en övergripande beskrivning av händelseförloppet och den genomförda räddningsinsatsen.

Direkta och bakomliggande orsaker till olyckan och olyckans förlopp

Utredningen bedömer att den bakomliggande orsaken till att barnet kunde komma i denna situation var att föräldern brast i uppsikt över barnet. Den direkta orsaken till att barnet kom ned i dammen var ett undermåligt staket runt dammen.

Insatsutvärdering

Insatsen beskrivs utförligt och detaljerat. Utifrån denna beskrivning diskuteras alternativa utföranden av räddningsinsatsen.

Åtgärder som föreslås

Framgår inte av rapporten.

Insatssammanställning

Datum: 2005-05-16

Utredare: Per Johansson, brandingenjör

Diariennr: BMN-2005.1559

Eget larmnr: 2005/00523

SOS larmnr: 050428-00165

Händelsedata

Datum: 2005-04-28

Adress: Kårtorp, Öbonäsvägen, Lövdalens handelsträdgård

Typ av olycka: Drunkning

Typ av skada: Inga bestående men

Orsak: Undermåligt staket runt dammen samt ingen uppsikt över barnet

Drunkningsolycka

Sammanfattning av olyckan

En pojke på 3 år var med sin mor på Lövdalens handelsträdgård för att handla. Pojken lämnades utan uppsikt och han tog sig då bort till en bevattningsdamm på tomten. Pojken tog sig igenom eller över staketet och föll i dammen.

Plats och objektsbeskrivning

Olyckan inträffade på Lövdalens handelsträdgård som ligger i Kårtorp, cirka 1,5 km söder om Norrköpings tätort. Handelsträdgården säljer främst utomhusväxter och på fastigheten finns ett antal växthus. I anslutning till växthusen ligger butiken och en mindre lekplats. På fastigheten ligger även ett boningshus med tillhörande småhus. Boningshuset ligger mellan den aktuella bevattningsdammen och butiken och det går inte att se dammen från butiken. Fastigheten gränsar mot Öbonäsvägen på framsidan och mot fält på baksidan.

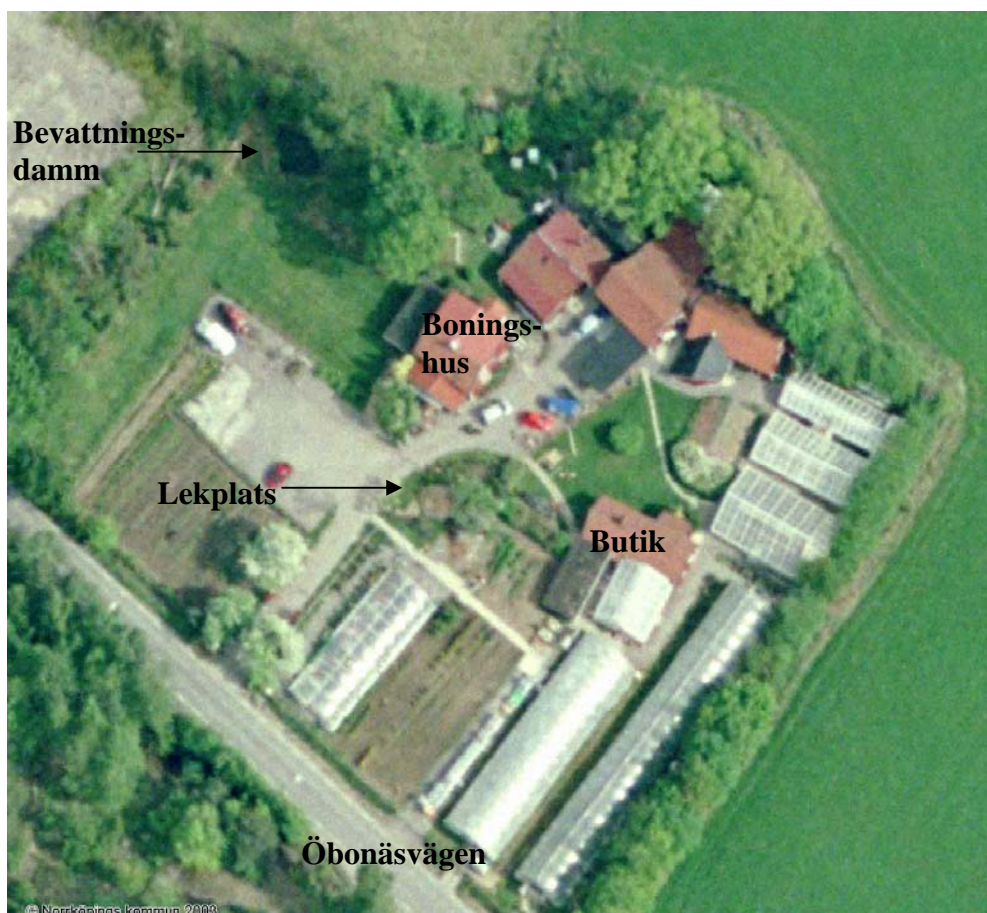

Bild 1: Ortofoto över Lövdalens handelsträdgård.

Händelseförlopp

Den här torsdagen hade mor och son åkt till Lövdalens handelsträdgård för att handla. Efter ett tag gick mamman in i butiken och sonen stannade kvar utomhus och lekte i en liten lekplats som finns på fastigheten. Efter cirka 10 minuter kommer mamman ut och upptäcker att sonen är borta. Hon börjar leta och springer ut till Öbonäsvägen som ligger nära infarten till handelsträdgården för att se om sonen befinner sig på vägen. En man ropar då på mamman och frågar om den jacka han hittat tillhör hennes son. Mamman känner igen jackan som hittats vid stängslet som omgärdar dammen. Då ser de även att pojkens mössa ligger i dammen. Mannen och mamman gör tappra försök för att hitta pojken i dammen, men vattnet är bara några grader varmt så det är omöjligt att vara någon längre tid i vattnet. Ytterligare en kvinna sluter upp och hjälper till med letandet.

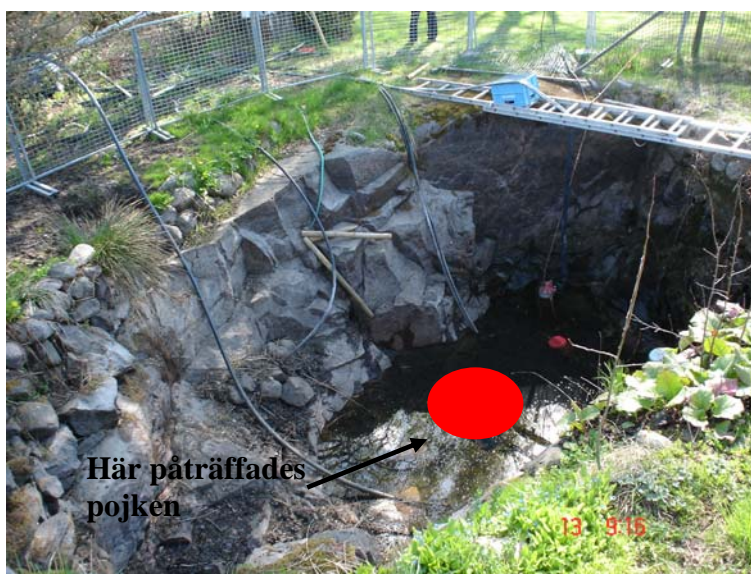

Bild 2: Platsen på botten där pojken hittades (dammen är tömd).

Hur pojken hamnat i vattnet är osäkert. Troligt är att han krupit igenom en liten öppning i staketet eller att han försökt klättra över staketet och tappat greppet och fallit ner i dammen.

Bild 3: Staketet var inte helt intakt, utan hade små glipor och lagningar.

Insatsens genomförande

Larmet inkom till brandförsvaret klockan 11.24:28. Vid denna tidpunkt var styrkan på övningsfältet och övade taktisk losstagnung ur fordon. Det var endast station 10 som övade och man hade med sig alla bilar (insatsledare 120, släckbil 101, höjdfordon 103, räddningsbil 109 och dykbuss 105 med båt) till övningsfältet så att man kunde åka på alla larm. Övningen var precis avslutad och personalen var på väg mot sina fordon för att åka tillbaka till stationen.

Larmet gick ut på alla personsökare som "Drunkning, bassäng". Eftersom all personal har varsin personsökare så såg alla att det var ett drunkningslarm och bil 120 och bil 105 rullade inom 60 sekunder mot Kårtorp. På vägen fram fick man ytterligare information om att ett barn troligen hade ramlat ner i en damm. Dykare 1 (dyk 1) klär sig för dykning och dykare 2 (dyk 2) klär sig för ytbärgning under framkörningen. Eftersom det tar cirka 8 minuter att köra hinner de även prata igenom vad de ska göra tillsammans med dykskötaren (dyk S). Bil 120 med insatsledaren (IL) kör om bil 105 på Gamla Övägen och anländer cirka 30 sekunder före bil 105.

Bil 105 anländer cirka 11.34:30 och parkerar ute på Öbonäsvägen. IL meddelar styrkeledaren (SL) att pojken antagligen fanns i dammen och ytbärgaren beger sig direkt ner till dammen. Väl framme syns ingen till på vattenytan. Inom 15 sekunder anländer dyk 1 och dyk S till dammen. Dyk 1 hoppar i dammen direkt, klockan är nu 11.35:12, och sjunker mot botten. Dammens djup är cirka 2,5 meter och vattnet är väldigt mörkt. När dyk 1 närmar sig botten syns pojken. Dyk 1 lyfter upp pojken och skjuter ifrån mot botten och bryter vattenytan 11.35:22. Det har då gått 10 minuter och 54 sekunder sedan larmet inkom till brandförsvaret.

Bild 4: Dyk 1 har precis "gått i vattnet".

Bild 5: Pojken har precis kommit upp till ytan.

Pojken överlämnas till dyk S som lämnar över till föraren av bil 105 och ambulanspersonal som direkt påbörjar återupplivning. Pojken förs till ambulans 912 där en sjukvårdsgrupp ansluter.

Bild 6: Sjukvårdsgruppen vårdar pojken på plats innan de för honom till ViN.

Metoder

Standardrutinen för drunkningslarm utanför tätort har följts och de enheter som ska larmas vid en sådan olycka har också larmats. I standardrutinen står att dyk 1 klär sig som dykare och dyk 2 klär sig som ytbärgare vilket man också gjorde. Något eftersök efter ytterligare personer behövdes inte i detta fall. Luft från ytan användes inte då det var fråga om livräddning i en relativt liten vattensamling utan direkta risker i form av till exempel djup eller strömmar. Man använde dock säkerhetslina enligt rutin.

Samarbete

IL meddelade SL att det var livräddning som gällde. SL gav klartecken till vattendykarna som begav sig till dammen. Insatsen varade endast någon minut och samarbetet gick enbart efter standardrutinen.

Samband

Ingen radiokommunikation förekom mellan personal på land. Säkerhetslina med inbyggd radiokommunikation användes mellan dyk 1 och dyk S.

Kompetens

Då dykövningar genomförs regelbundet, varje dykare måste dyka minst 1 gång i månaden men målsättningen är att alla ska dyka 2 gånger i månaden, anses kompetensen vara god.

Ledning

Vid framkomsten gick allt väldigt fort och man handlade enligt standardrutinen. Insatsen var över efter någon minut och vattendykarna började packa in i bil 105. SL fick avdela polisen att ta hand om de personer som varit i vattnet och chockats. IL kontaktade Vrinnevisjukhuset i Norrköping (ViN) om att förbereda PUG-gruppen för de chockade personerna, sammanlagt 5 personer. IL följde med till ViN och redogjorde för personalen om insatsen.

Beslut

Beslut som fattades var:

IL: Vattendykarna klara för livräddning.

SL: Klartecken till vattendykarna att gå i vattnet.

SL: Avdelar polisen att ta hand om chockade.

IL: Räddningstjänsten avslutad.

Alternativt genomförande

Synpunkter har framkommit att om man under utlarmning är säker på att det inte finns någon nödställd på ytan så borde kanske båda dykarna klä sig för dykning istället för att andredykaren klär sig som ytbärgare. I de fall det skulle ligga någon på ytan går det snabbare att ta av sig dykutrustningen än att ta på sig den om det skulle behövas för exempelvis undsättning av dyk 1.

Om styrkan befunnit sig på stationen är det möjligt att körtiden till olycksplatsen hade blivit något kortare. Men det är av största vikt att personalen får öva och det kan inte alltid ske på stationen. Det kan i vissa fall betyda att det tar längre tid att nå fram till en olycksplats men det kan också vara så att man befinner sig närmare olycksplatsen.

Slutsatser och viktiga erfarenheter

Utan dykarorganisation är det inte säkert att man kan undsätta en drunknad person i en mindre vattensamling snabbt och effektivt. Dykarorganisationen har fungerat helt enligt gällande rutiner. Vissa alternativa genomföranden kan ses över, men dessa gäller inte säkerheten för tredje man.

Efter insatsen samlades all personal från brandförsvaret och ambulansen som varit inblandade i räddningsaktionen och pratade igenom insatsen. Detta är en viktig del i bearbetningen av de intryck man fått. Speciellt kan detta vara nödvändigt då barn varit inblandade eftersom det kan väcka starka känslor.

Under denna insats och även vid en drunkningsinsats i januari 2005 har bilder tagna av fotografen Björn Persson använts under utredningen. Av en händelse fotograferade Björn brandförsvaret under övning vid båda insatstillfällena. Han kunde därför snabbt följa med till olycksplatsen och fotografera händelseförloppen. Att tiderna är så exakta beror på att kameran sparar bilderna med sekunders exakthet. Detta har varit till stor hjälp under båda insats-sammanställningarna.